

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
De heer mr. J.P.H. Donner
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

Datum 22 november 2011
betreft Europese agenda voor de integratie van onderdanen van derde landen
Kenmerk 149611u

Geachte heer Donner,

De vaste commissies voor Immigratie & Asiel / JBZ-raad en voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis der Koningin hebben in hun vergaderingen van 1 en 15 november 2011 gesproken over de Europese agenda voor de integratie van onderdanen van derde landen, een door de Europese Commissie op 20 juli jl. gepubliceerde mededeling.¹ Naar aanleiding van deze mededeling leven bij de leden van diverse fracties de nodige vragen, die zij graag hierbij aan u voorleggen.

Algemeen

De leden van de **PvdA**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de Europese agenda voor de integratie van onderdanen van derde landen en van de reactie van de Nederlandse regering op deze agenda. Zij hebben nog enkele vragen aan de Nederlandse regering over de voornemens en adviezen die door de Europese Commissie zijn opgesteld en over hoe deze zich verhouden tot het Nederlandse integratiebeleid.

De leden van de **D66**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de mededeling van de Europese Commissie over een agenda voor de integratie van onderdanen van derde landen. Deze leden staan positief tegenover deze mededeling. Het is hen opgevallen dat er in het BNC-fiche op bepaalde gebieden kritische kanttekeningen worden geplaatst, waarvoor een goede onderbouwing ontbreekt. Deze leden hebben daarom enkele vragen aan de regering.

De leden van de fractie van **GroenLinks** hebben kennisgenomen van de mededeling van de Europese Commissie. Zij hebben enkele vragen.

Taal- en inburgeringscursussen

De Europese Commissie besteedt veel aandacht aan het belang van taal- en inburgeringscursussen voor een adequate integratie en legt daarbij een grote verantwoordelijkheid bij de over-

¹ COM(2011)455. Zie ook dossier **E110066** op www.europapoort.nl

Datum 22 november 2011

Kenmerk 149611u

blad 2

heden van de EU-landen, zo constateren de leden van de **PvdA**-fractie. De Nederlandse regering zegt dit te onderschrijven, maar hoe verhoudt deze stellingname zich tot de beslissing van de Nederlandse regering om de inburgeringscursussen door de betrokkenen zelf te laten betalen en er zelf niet of nauwelijks meer in te investeren? In dit verband wordt door de Europese Commissie met nadruk gewezen op het feit dat elk integratiebeleid moet zijn gebaseerd op een eerbiediging en bevordering van de mensenrechten. Kan de regering uiteenzetten hoe dit uitgangspunt zich verhoudt tot het Nederlandse beleid waarbij migranten die het inburgeringsexamen niet halen niet en nooit in aanmerking komen voor een permanente verblijfsvergunning? Deze maatregel is wellicht nog te begrijpen voor nieuwkomers die van meet af aan van deze eis op de hoogte zijn, maar de vraag is of deze maatregel rechtvaardig is voor migranten die hier al jaren wonen en zich nu geconfronteerd zien met verplichte inburgering die zij zelf moeten betalen met een disproportioneel hoge sanctie als zij het examen niet halen.

Is de regering voornemens om in het kader van de Europese agenda meer werk te maken van de kwaliteit van het inburgeringsprogramma en aandacht te besteden aan de verschillende kwalificatieniveaus? En hoe kijkt de regering aan tegen de oproep en het advies van de Europese Commissie om speciaal werk te maken van de positie van migrantenvrouwen? In haar reactie op de agenda maakt de regering gewag van het feit dat "Nederland wenst dat het niet slagen voor het inburgeringsexamen, behoudens bijzondere omstandigheden, leidt tot intrekking van de tijdelijke reguliere verblijfsvergunning; dit uitgangspunt zal ook worden meegenomen in de bredere NL inzet ten aanzien van de richtlijn gezinshereniging". Kan de regering, zo vragen de leden van de PvdA-fractie, in dit verband nader toelichten hoe de gesprekken verlopen met de collega-lidstaten op dit punt?

De Europese Commissie benadrukt de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het integratieproces van enerzijds de migrant, en anderzijds de overheid, zo constateren de leden van de fractie van **GroenLinks**. De Commissie beveelt in dat kader onder andere aan om taalcursussen en integratieprogramma's aan te bieden. Kan de regering toelichten op welke wijze de plannen uit het regeerakkoord in dit opzicht (geen financiële verantwoordelijkheid en geen regierol van de overheid met betrekking tot integratieprogramma's, dreigende intrekking van een tijdelijke verblijfsvergunning bij het niet voldoen aan de inburgeringsplicht en het slagen voor de integratietest voor het verkrijgen van een permanent of onafhankelijk verblijfsrecht) voldoen aan het uitgangspunt van een gezamenlijke verantwoordelijkheid? Welke verantwoordelijkheid neemt de overheid op zich om integratie te bevorderen?

In het verlengde hiervan, is de regering het met de leden van de GroenLinks-fractie eens dat een permanent of onafhankelijk verblijfsrecht bevorderend werkt voor de integratie en emancipatie van migranten? Zo ja, op welke wijze heeft de regering dit meegewogen bij het besluit om het onafhankelijk verblijfsrecht pas na vijf jaar, in plaats van de huidige drie jaar, toe te kennen? Ziet de regering het risico van integratievoorwaarden voor behoud of versterking van het verblijfsrecht, dat juist degenen die de meeste ondersteuning nodig hebben bij integratie (bijvoorbeeld laag opgeleiden of ouderen) in de zwakste rechtspositie blijven 'hangen', wat hun rechtszekerheid en mogelijkheden tot integreren (bijvoorbeeld met betrekking tot de arbeidsmarkt, woningmarkt, kiesrecht) nadelig beïnvloedt? Acht de regering dit risico niet juist contra-productief voor de integratiedoelstellingen?

Datum 22 november 2011

Kenmerk 149611u

blad 3

Kansarme migranten

De regering schrijft in haar reactie op de mededeling dat zij aandacht mist voor het beperken van de instroom van kansarme migranten, en daarmee samenhangend voor het stellen van integratievoorwaarden bij toelating. De leden van de fractie van **Groenlinks** vragen aan de regering hoe de behoefte om de toelating van kansarme migranten te beperken zich verhoudt tot het recht op gezinshereniging, zoals is neergelegd in Richtlijn 2003/86/EG. Heeft de regering kennisgenomen van het standpunt dat de Europese Commissie heeft ingenomen in de zaak Imran, te weten dat het slagen voor een integratietest als toelatingsvoorwaarde in strijd is met de Gezinsherenigingsrichtlijn? Zo ja, wat is het standpunt van de regering hierin?

Gelijke behandeling en non-discriminatie

De Nederlandse regering stelt dat zij positief is over de aandacht van de Europese Commissie voor gelijke behandeling en non-discriminatie. De Europese agenda vraagt om meer dan een positieve opstelling en aandacht. Zij vraagt om concreet beleid, zo stellen de leden van de **PvdA**-fractie vast. Het is bekend – ook in Nederland – dat er nog steeds sprake is van discriminatie op de arbeidsmarkt van migranten. Ook is de participatie van migranten in de politiek nog niet wat het zou moeten zijn op grond van de getalsmatige verhoudingen. Gaat de regering op dit terrein gericht beleid voeren en de adviezen van de Europese Commissie opvolgen? Zo ja hoe ziet dat beleid er dan uit?

Wijkenbeleid

De Europese Commissie besteedt aandacht aan het plaatselijk beleid en noemt daarbij in het bijzonder de achterstandswijken en het ondersteunen van lokale initiatieven. Het beleid rond de krachtwijken was juist hiervoor bedoeld. Hoe gaat de Nederlandse regering dit beleid voortzetten? De leden van de fractie van de **PvdA** krijgen hier graag een nadere toelichting op.

Relaties met landen van herkomst

De agenda van de Europese Commissie besteedt apart aandacht aan de relatie met de landen van herkomst. Dit is naar het oordeel van de leden van de **PvdA**-fractie een belangwekkend punt vooral omdat de mededeling van de Europese Commissie geheel haaks staat op het beleid van huidige kabinet. Terwijl de Commissie aandacht vraagt voor de banden met de landen van herkomst omdat dit grensoverschrijdend ondernemerschap bevordert, innovatie stimuleert en ook leidt tot kennisoverdracht aan de landen van herkomst, kiest de Nederlandse regering voor een geheel andere strategie: geheel kiezen voor Nederland of niet. Hoe zijn beide perspectieven met elkaar te rijmen? Ook geeft de Commissie aan dat we in deze tijd te maken krijgen met andere migratiepatronen, onder meer vormen van circulaire migratie. De Commissie wil juist mobiliteit bevorderen en remigratie mogelijk maken en in dat kader past erkenning van diploma's en wederzijdse investering in kennis. Kan de regering nader ingaan op deze adviezen van de Commissie en op de wijze waarop Nederland met deze adviezen om zal gaan? En hoe ver-

Datum 22 november 2011

Kenmerk 149611u

blad 4

houden de adviezen van de Commissie zich tot het voornemen van dit kabinet om de mogelijkheid van het houden van twee paspoorten verder in te dammen?

Het is de leden van de **D66**-fractie opgevallen dat de regering kritisch is over de financiële steun die in de mededeling wordt toegezegd om de communicatie- en informatiestromen over integratie richting arbeidsmigranten uit derde landen te bevorderen. De regering meent zonder argumentatie dat deze steun onwenselijk is. Deze leden zien graag een nadere onderbouwing tegemoet.

Gemeenschappelijke indicatoren

De Nederlandse regering voelt niet veel voor gemeenschappelijke indicatoren om de voortgang in het integratiebeleid te kunnen monitoren, zo lezen de leden van de **PvdA**-fractie. Kan de regering dit standpunt nader toelichten? Natuurlijk bestaat het risico van bureaucratie en abstracte cijferreeksen, maar daar staat tegenover dat goede vormen van landenvergelijking ook kunnen bijdragen aan een effectief integratiebeleid.

Tot slot, de leden van de PvdA-fractie kunnen - alles bij elkaar genomen - de positief-kritische reacties van de Nederlandse regering op de inhoud van de voorstellen niet goed plaatsen. Naar het oordeel van deze leden staat de agenda van de Europese Commissie qua inhoud en toonzetting in schril contrast staat met de keuzes die dit kabinet heeft gemaakt ten aanzien van het integratiebeleid. Graag ontvangen deze leden een nadere toelichting van de regering op dit punt.

De leden van de **D66**-fractie zijn benieuwd naar de redenen van de regering om de Commissiemededeling deels negatief te beoordelen op de proportionaliteit. Er wordt gesproken over een gebrek aan informatie over de effecten van de coördinatie op basis van aan de gemeenschappelijke indicatoren te ontlelen doelstellingen op de lastendruk. Is het niet zo, zo vragen deze leden, dat de Commissiemededeling er in eerste instantie slechts op ziet om in grote lijnen te beschrijven hoe de coördinatie eruit kan zien? Is het nodig om bij voorbaat reeds een negatieve beoordeling van de uitwerking te geven? Is de regering niet eigenlijk van oordeel dat gezamenlijke Europese doelstellingen onwenselijk zijn, indachtig de kanttekening dat er onduidelijkheid bestaat over de mate waarin de doelstellingen bindend zijn voor lidstaten? Kan de regering in dit kader aangeven in hoeverre de eigen doelstellingen en beleidsontwikkeling ter zake van integratie worden bevorderd en ondersteund door de Commissiemededeling, dan wel worden belemmerd?

De commissies voor Immigratie & Asiel / JBZ-raad en voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis der Koningin zien met belangstelling uit naar de reactie op de in deze brief vervatte vragen en opmerkingen.

Datum 22 november 2011
Kenmerk 149611u
blad 5

Zij ontvangen deze reactie graag binnen **vier weken** na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

Prof. dr. P.L. Meurs
Voorzitter van de vaste commissie
voor Immigratie & Asiel / JBZ-raad

Prof. mr. J.W.M. Engels
Voorzitter van de vaste commissie
voor Binnenlandse Zaken en
de Hoge Colleges van Staat /
Algemene Zaken en Huis der Koningin